

สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราช

งูลายสอใหญ่

Xenochrophis piscator (Schneider, 1799)

Chequered keelback

งูลายสอใหญ่ – *Xenochrophis piscator* (Schneider, 1799)

ลักษณะ งูขนาดตัวปานกลาง (จากปลายปากถึงรูก้น 580 มิลลิเมตร และหางยาว 264 มิลลิเมตร) หัวกลมรีและส่วนของหัวกว้างกว่าลำคอเล็กน้อย ส่วนปลายของหัวเรียว ตาค่อนข้างใหญ่ ลำตัวป้อม หางยาวและส่วนปลายหางเรียว ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดปกคลุม เกล็ดบนหัวเป็นแผ่นกว้าง เกล็ดบนหลังมีสัน โดยสันของแผ่นเกล็ดมีขนาดใหญ่ขึ้นตามลำดับไปทางด้านท้ายของลำตัว เกล็ดท้องขยายกว้าง เกล็ดใต้หางเป็นแถวคู่ เกล็ดรอบลำตัวในตำแหน่งกึ่งกลางตัวจำนวน 19 เกล็ด เกล็ดท้องจำนวน 132 เกล็ด และเกล็ดใต้หางจำนวน 80 เกล็ด

ลำตัวมีด้านบนของหัวและบนหลังสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลอมเขียว ด้านข้างของหัวมีเส้นสีดำจากด้านล่างของตาลงไปที่เกล็ดขอบปากบนแผ่นที่ 6 และมีเส้นสีดำจากทางด้านท้ายตา (แต่ไม่ติดกับตา) ลงไปที่มุมขากรรไกร ทางด้านท้ายของมุมขากรรไกรมีเส้นสีดำพาดเฉียงขึ้นไปทีส่วนบนของท้ายทอย บนหลังและทางด้านบนของหางมีจุดสีดำและจุดสีขาวกระจายปะปนกัน และเรียงตัวในลักษณะที่ประปรายทั่วลำตัว คาง ใต้คอ ด้านท้อง และใต้หางสีขาว แต่เกล็ดท้องมีขอบด้านนอกสีเทาเข้ม และเกล็ดใต้หางมีขอบด้านนอกสีดำ

การแพร่กระจาย จีน ออสเตรเลีย อินเดียน ศรีลังกา เมียนมาร์ เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย ในประเทศไทยพบทางภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบบริเวณโดยรอบอ่างเก็บน้ำ

พื้นที่อาศัย ใกล้เคียงน้ำ

นิสัย หากินเวลากลางวันในพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำและกินสัตว์น้ำ (ปลา กบ เขียด) และชอบน้ำมากกว่างูลายสอคอดแดงหรืองูลายสอเขียววันดำ นิสัยดุและฉกกัดถ้าเข้าไปใกล้ ช่วงเวลาที่เลื้อยและต้องการให้เร็วขึ้นจะพุงให้ลำตัวยกสูงขึ้นมาจากพื้นดินเป็นระยะ ว่ายน้ำได้เร็วและดำน้ำได้นาน ถ้าน้ำในแหล่งน้ำที่อาศัยลดลงหรือแห้งในฤดูแล้งและไม่สามารถเคลื่อนย้ายไปหาแหล่งน้ำแห่งใหม่ได้ จะฝังตัวอยู่ในโคลน มีพฤติกรรมแสวงบาดเจ็บใกล้ตาย (shamming death) คือเมื่อพบสัตว์ล่าเหยื่อหรือเมื่อถูกรบกวนมาก ในช่วงต้นจะฉกกัด แต่เมื่อไม่ได้ผล จะปล่อยตัวลงบนพื้นแล้วพลิกด้านท้องขึ้นมา ไม่หยุดนิ่งแต่เคลื่อนไหวช้าคล้ายกับได้รับบาดเจ็บ เมื่อสัตว์ล่าเหยื่อไปแล้วหรือไม่ถูกรบกวนอีก จะเข้าสู่สภาพปกติและเลื้อยออกไปจากพื้นที่

สถานภาพ ไม่ได้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชพบได้บ่อยครั้ง